

Zitting 1977–1978

14 988

Wijziging van de Wet op de rechterlijke organisatie, de Ambtenarenwet 1929, de Beroepswet, de Wet op de samenstelling van de burgerlijke gerechten, de Wet op de bezoldiging van de rechterlijke ambtenaren en de Wet van 3 april 1968 (Stb. 180) houdende de regeling van de bezoldiging van de militair-rechterlijke ambtenaren

Nr. 5

VERSLAG

Vastgesteld 1 juni 1978

De vaste Commissie voor Justitie¹ belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsontwerp, brengt hierover het navolgende verslag uit.

De leden van de fractie van D'66 oordeelden over het algemeen positief over de wijzigingen, die het onderhavige ontwerp voorstelt. Het was naar hun mening een goede zaak wanneer verouderde bepalingen, zoals vermeld in artikel I A t/m D worden aangepast en aansluiting wordt gezocht bij de praktijk, zoals artikel I E beoogt.

De kern van het ontwerp, nl. delegatie aan de Kroon, leek deze leden efficiënt en reëel, te meer daar het voorgestelde artikel 5 A lid 2 aan het parlement een mogelijkheid tot controle laat. Toch wensten zij enkele kritische opmerkingen te maken over artikel II.

Het tegenwoordige artikel I, onder artikel 5, vijfde lid, sub e van de Wet op de samenstelling van de burgerlijke gerechten en van de bezoldiging van de rechterlijke ambtenaren luidt: de samenstelling van de kantongerechten wordt als volgt geregeld: «voor de kantongerechten der tweede en derde klasse: één kantonrechter ...»

De nu voorgestelde tekst spreekt van «ten hoogste» een kantonrechter, hetgeen niet uitsluit: geen kantonrechter. Zou deze laatste interpretatie insluipen, dan betekent dat volgens deze leden het niet meer benoemen van een vaste kantonrechter in de kleinste kantons. Om drie redenen achtten deze leden dit niet juist.

Ten eerste behoorde er volgens deze leden ten minste één rechter te zijn, die de verantwoording draagt voor het reilen en zeilen van het geheel.

Ten tweede kan, aldus de leden van de fractie van D'66, deze interpretatie leiden naar een streven tot concentratie van gerechten.

Ten slotte merkten zij op, dat men tegenwoordig incidenteel optredende «plaatsvervaarders» kent, meestal advocaten, eventueel met ambitie om eens rechter te worden, soms ook naburige collegae-rechters, die tevens tot plaatsvervaarders in een ander gerecht zijn benoemd.

De gewraakte praktijk zal betekenen dat kleine kantons door (steeds) een paar van deze plaatsvervaarders zouden worden bemand.

¹ Samenstelling: Abma (SGP), Geurtsen (VVD), voorzitter, Roethof (PvdA), ondervoorzitter, Haas-Berger (PvdA), Kappeyne van de Coppello (VVD), Stoffelen (PvdA), Van Dam (CDA), G. M. P. Cornelissen (CDA), Kosto (PvdA), Salomons (PvdA), Patijn (PvdA), Stemerding (PvdA), Van den Broek (CDA), Evenhuis-van Esen (CDA), Lauxtermann (VVD), Wessel-Tuinstra (D'66), Dijkman (CDA), Faber (CDA), Beckers-de Bruijn (PPR), Nijpels (VVD) en Korte-van Hemel (CDA).

Op grond van het bovenstaande betoog vroegen deze leden de Minister alsnog te bevestigen dat de tekstwijziging op dit punt de strekking van de wet niet beoogt te wijzigen. Het zou nog beter zijn indien de woorden «ten hoogste» zouden komen te vervallen, aldus deze leden.

Vervolgens wensten de leden van de fractie van D'66 enkele vragen te stellen over de normen voor de samenstelling van de gerechten (memorie van toelichting op artikel II, blz. 8, laatste alinea).

Dit betrof met name de openbaarheid van de aldaar genoemde normen. Deze leden betwijfelden of de veronderstelling van de memorie van toelichting «zoals bekend» wel juist is. Voor de beoordeling van de onderdelen A – C van artikel II was het volgens deze leden noodzakelijk deze normen te kennen, vooral nu deze volgens de memorie van toelichting uitgangspunt zijn geweest voor de te beoordelen voorstellen. Waar zijn deze normen gepubliceerd en wanneer zijn ze ter kennis van de Kamer gebracht?

Naast de openbaarheid van de normen is de wijze van toepassing van belang, zo vervolgden deze leden. Wil de Minister een overzicht geven van deze toepassing voor de afzonderlijke soorten gerechten? Het was deze leden gebleken dat vele rechtbanken met onvervulde vacatures binnen de geldende sterkte kampen. Kan daar een overzicht van verstrekt worden? Daarnaast zouden deze leden het op prijs stellen wanneer ook de normen over de bezetting van de parketten openbaar worden gemaakt.

Ten slotte vroegen de hier aan het woord zijnde leden van de fractie van D'66 zich af of, nu men toch bezig is met een wijziging in de wet rechterlijke organisatie, de vrij stringente bepalingen over de woonplaatsverplichting voor de leden van de rechterlijke macht herzien kunnen worden. Vrije woonplaatskeuze onder bepaalde voorwaarden past meer in deze tijd.

Onder het voorbehoud van tijdige beantwoording van dit verslag achtte de vaste commissie de openbare behandeling van het wetsontwerp voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Geurtsen

De griffier van de commissie,
Kerkhofs